

Dato: 25.04.08
Saksnr.: 200804182-3
Arkivkode E: A &13
Saksbehandler: Kristin Tofte Andresen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
07.05.2008

Høring - politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige.

Sammendrag:

Barne- og likestillingsdepartementet har opprettet en arbeidsgruppe som har foretatt en helhetlig gjennomgang av krav om politiattester for personer som skal ha oppgaver overfor barn og unge. Det er nå sendt ut et høringsnotat basert på denne gruppens vurderinger og anbefalinger. Det er ikke tatt stilling til den utvidelsen av dagens politiattester som er skissert i høringsnotatet.

I høringsnotatet reises blant annet spørsmål om det bør finne sted en utvidelse av dagens system med politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige. Den eventuelle utvidelsen innebærer at man i de begrensede politiattestene i tillegg til seksuelle overgrep mot barn, også inkluderer enkelte andre alvorlige forbrytelser. I tillegg vurderes det om også bruk av narkotika og besittelse til eget bruk (jf legemiddeloven) bør vises på politiattesten i to år etter at den straffbare handlingen fant sted. Høringsinstansene er bedt spesielt om å kommentere dette spørsmålet.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til høringsuttalelse i forbindelse med sak om utvidet politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige.

Tor Sommerseth
Rådmann

Kristin T. Andresen
Administrasjonsdirektør

Vedlegg: Høringsbrev og høringsnotat på Justisdepts hjemmesider:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/html?id=463>

Bakgrunn for saken :

Høring – forslag om utvidelse av politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige

Rådmannen er i hovedsak enig i forslaget fra Justisdepartementet. Det bør skje en utvidelse av de begrensede politiattestene som utstedes for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige. Overfor personer som etter tillatelse eller godkjenning fra myndighetene over tid eller jevnlig skal ha heldøgns omsorgsansvar for mindreårige i sitt private hjem, bør det kunne utstedes uttømmende og utvidede politiattester uten tidsbegrensninger.

Det er imidlertid viktig å peke på at åpenhet rundt er persons vandel etter at straff er avsont reiser en rekke kompliserte og prinsipielle spørsmål. På den ene siden er det åpenbart at barn må beskyttes mot å komme i tillits- eller avhengighetsforhold til personer som kan påføre dem skader/og eller svært uheldig påvirkning. Foreldre må kunne ha tillit til at barna ivaretas av trygge, voksne personer i barnehage, skole og på fritidsaktiviteter. Personer som har begått seksuelle eller andre alvorlige fysiske eller psykiske overgrep, bør ikke få adgang til å jobbe med barn.

For andre typer forbrytelser vil resosialiseringshensynet veie tyngere avhengig av forbrytelsens alvorlighetskrav. Det er svært viktig å understreke at mange straffedømte ikke foretar nye lovbrudd etter endt straffegjennomføring. Overfor dem vil det virke urimelig og hindre en god tilbakeføring til et vanlig liv dersom kravet om politiattest medfører at de ikke får tilgang til stillinger/oppgaver de er kvalifisert for og ønsker seg.

Det må advares mot endringer som innebærer at det gis et generelt yrkesforbud – kontrollen av det enkelte individ må ikke gjøres mer omfattende enn det som er nødvendig ut fra formålet med attesten. Det må skilles på type lovbrudd, alvorlighetsgrad, gjentakelsesfare og den tiden som er gått siden lovbruddet fant sted.

Rådmannen mener også at innholdet i politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige bør være enhetlig, og reguleres felles i lovgivning.

Det kan være hensiktsmessig at hjemmel til å kreve slik attest fortsatt bør forankres i særlovgivningen. I den forbindelse påpekes at kommunen for kultursektorens del ikke har anledning til å kreve politiattest for noen av stillingene som er knyttet til sektorens virksomheter. Det er på kommunal sektor behov for en egen lovhjemmel, tilsvarende den man har for frivillige organisasjoner, jf. strafferegistreringsforskriften § 12 bokstav p). Rådmannen mener at krav om politiattest bør gjelde kommunens arbeid med barn og unge og andre særlig utsatte grupper. Det bør kreves begrensede politiattester for ansatte i idrettshaller, kulturskolelærere og ansatte i kultur- og fritidstiltak for barn og unge, herunder særlige tiltak for målgruppen funksjonshemming (fysisk og psykisk).

Nedenfor kommenteres de konkrete forslagene nærmere:

Seksualforbrytelser

Rådmannen er enig i forslaget i § Z annet ledd om at det "på øvrige politiattester" skal bemerkes om en person er dømt for brudd på straffeloven §§ 192 – 197, 199, 200 andre ledd, 201 c), 201 a, 203 og 204 a. Som foreslått bør brudd på nevnte bestemmelser anmerkes uten den tidsbegrensning som følger av § 6 første ledd nr 4-9.

Både beskyttelseshensynet og hensynet til tillit, tilsier at barn og unge skal være beskyttet mot personer som kan påføre dem skader og/eller uheldig påvirkning. Dagens ordning med begrensede politiattester har ikke vært tilstrekkelig beskyttende.

Når det gjelder forslaget om at brudd på straffeloven § 201 b trolig ikke bør fremgå av politiattestene, har det vært noe ulik oppfatning i sektorene. Blotting overfor voksne er her et praktisk viktig eksempel som vil falle utenfor. Rådmannen stiller seg dog bak departementets forslag. Det har formodningen mot seg at handlinger av en slik art skal innebære særlig fare for alvorlige overgrep mot eller alvorlig skadelig innflytelse på mindreårige.

Rådmannen er uenig med departementet når det foreslås at brudd på § 202 (hallikvirksomhet) og § 204 (visse former for befatning med pornografi) ikke bør omfattes, og viser til det som er sagt om tillitshensynet i punkt 5.2.

Volds- og ranskriminalitet

Mishandling i nære relasjoner, jf straffeloven § 219, og menneskehandel, jf straffeloven § 224, bør omfattes av politiattestene. Dette er forhold som gir uttrykk for en persons holdninger og adferd som er vist over tid, og overfor personer vedkommende har nære relasjoner overfor.

Rådmannen er enig i forslaget om at legemsbeskadigelser jf straffeloven § 229 annet og tredje straffalternativ, grov legemsbeskadigelse, jf straffeloven § 231, forsettelig drap, jf straffeloven § 233, og ran, jf straffeloven §§ 267 og 268, bør omfattes.

Personer som skal ha nære relasjoner til mindreårige, må ha visse grenser for hva som er akseptabel oppførsel. En person som har brutt et av disse straffebudene, vil ikke inneha den nødvendige tillit til oppgaven, og vil også kunne representere en fare for skade/svært uheldig påvirkning.

Overtredelser av narkotikalovgivningen

Straffeloven § 162 rammer et omfattende spekter av narkotikaforbrytelser fra simple brudd til de grove kvalifiserte brudd på bestemmelsene. Beskyttelseshensynet tilsier kanskje først og fremst at straffebestemmelsen fremgår av politiattester der personer skal ha oppgaver knyttet til ungdom.

I høringsnotatet fremkommer det at utvalget er i tvil om hele § 162 bør fremgå av politiattesten. Rådmannen deler denne tvilen. Det kan være grunn til å se på om det er aktuelt å skille mellom mindre grove tilfeller og mer alvorlige overtredelse.

Rådmannen er enig i at de grovere overtredelser av narkotikalovgivningen bør fremgå av den begrensede politiattesten. Det bør likevel tidsavgrenset slik at f eks forhold som er eldre enn 5 år ikke fremgår. Begrunnelsen er at beskyttelses- og tillitshensynet ikke lenger framstår som så vesentlige at de bør overskygge rehabiliteringens hensynet.

Rådmannen er i tvil om simple brudd på narkotikalovgivningen bør fremgå av en begrenset politiattest (jf legemiddeloven § 31, jf 24 1. ledd). Det har fremkommet ulike syn under diskusjonen rundt dette. Det er gode eksempler på at personer som har vært straffedømt for narkotikaforbrytelser og som i ettertid er rehabilitert har gjort en god jobb i arbeid med barn og unge. Dersom brudd på legemiddeloven skal fremkomme av en begrenset attest bør også avgrensning i tid vurderes.